демонструє посилену взаємозалежність безпекових інтересів сторін. Реалізація подальшого поглибленого стратегічного партнерства та перспектива членства України в ЄС і НАТО здатні суттєво посилити стійкість усієї системи європейської та трансатлантичної безпеки, зокрема в умовах нових політичних і безпекових викликів для союзників.

Список використаних джерел

NATO's response to Russia's invasion of Ukraine. (2025). *NATO official website.* Retrieved from https://www.nato.int/cps/uk/natohq/topics_192648.htm?selectedLocale=en

Каракуц, О. (2024). Російські дезінформаційні кампанії в Європі. *Національний інститут стратегічних досліджень.* Retrieved from https://niss.gov.ua/doslidzhennya/mizhnarodni-vidnosyny/rosiyski-dezinformatsiyni-kampaniyi-v-yevropi

Указ Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України». (2020). *Офіційне представництво Президента України*. Retrieved from https://www.president.gov.ua/documents/3922020-35037

Указ Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 липня 2021 року «Про Стратегію зовнішньополітичної діяльності України». (2021). *Офіційне представництво Президента України.* Retrieved from https://www.president.gov.ua/documents/4482021-40017

Марія БОМБІК

студентка кафедри міжнародних відносин та права
Національний університет «Одеська політехніка»
Науковий керівник - к.п.н.,доц. Валентина БАБІНА

ВІД АСОЦІАЦІЇ ДО ЧЛЕНСТВА: ЩО ПОТРІБНО УКРАЇНІ ДЛЯ ПОВНОПРАВНОГО ВСТУПУ ДО ЄС?

Підписання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом у 2014 році стало ключовим етапом у процесі європейської інтеграції нашої держави (Угода, 2014). Угода закріпила політичне асоціювання та економічну інтеграцію, передбачаючи адаптацію українського законодавства до стандартів ЄС та впровадження всеохоплюючих реформ у багатьох сферах. Імплементація Угоди про асоціацію триває досі, охоплюючи понад триста правових актів acquis communautaire. Попри значні успіхи в децентралізації, цифровізації та створенні нових антикорупційних інституцій, реформи в судовій системі та

правоохоронному секторі залишались незавершеними, що суттєво впливає на загальну оцінку з боку європейських партнерів (Ukraine's path, 2024).

Війна росії проти України стала визначальним чинником у контексті євроінтеграції, змінивши не лише зовнішньополітичні пріоритети України, а й підштовхнувши Європейський Союз до перегляду свого підходу до східного партнерства. У 2022 році Україна отримала статус країни-кандидата, що офіційно відкриває шлях до майбутнього членства (Ukraine's path, 2024). Разом з тим, цей шлях вимагає відповідності так званим Копенгагенським критеріям, зокрема стабільності інституцій, демократичного управління, функціонуючої ринкової економіки та повного впровадження правових норм ЄС. Особливо складним є питання боротьби з корупцією та утвердження верховенства права, зокрема в судовій сфері, де ще зберігаються елементи політичної залежності та непрозорості (European, 2024).

Важливим елементом євроінтеграції є правова адаптація. Змістовне й своєчасна імплементація актів acquis communautaire потребує не лише технічної спроможності органів державної влади, а й наявності фахових кадрів, підготовлених до роботи в умовах європейських процедур (Report, 2024). З огляду на це, підвищення кваліфікації держслужбовців, розвиток правової освіти та цифрова трансформація адміністративних процесів набувають особливого значення.

Досвід інших країн Центральної та Східної Європи, зокрема Польщі, Словаччини та Румунії, демонструє, що вступ до ЄС можливий лише за умови політичної стабільності, ефективного управління та подолання структурної корупції. Ці країни також проходили етапи непопулярних, але необхідних реформ у судовій, митній та освітній сферах. Україна, на відміну від них, здійснює ці перетворення в умовах воєнного стану, що додає особливих викликів, але також посилює аргументи щодо надання підтримки з боку ЄС (Miklos, 2023). Польща, готуючись до вступу 2004 року, провела масштабну гармонізацію законодавства, фізичні реформи в економіці, освіті та інфраструктурі, інвестувала у прикордонний розвиток та реалізувала національну інформаційну кампанію, що сприяло швидкому консенсусу у суспільстві (Andriunina, 2024; Filippov, 2025).

Невід'ємною складовою євроінтеграційного процесу є також участь громадянського суспільства. Саме активність неурядових організацій, експертних центрів, журналістських розслідувань та ініціатив громадянського нагляду за реформами значною мірою забезпечує тиск знизу і контроль за виконанням зобов'язань перед ЄС. Зростаюча роль українського громадянського суспільства свідчить про формування якісно нової політичної культури, що відповідає європейським нормам.

Серед основних труднощів, які стоять перед Україною на шляху до повноцінного членства в ЄС, слід назвати політичну нестабільність, спротив реформ з боку окремих груп впливу, економічну вразливість в умовах війни, а

також недостатню інституційну спроможність для повної адаптації до норм ЄС. Окремим викликом залишається протидія інформаційним впливам і забезпечення стійкості до кібератак (Ukraine, 2024).

Водночас, серед перспектив важливо відзначити високий рівень суспільної підтримки євроінтеграції, готовність ЄС до розширення за умови дотримання принципів відповідності та наявність політичної волі в українському керівництві. Надалі вирішальними факторами стануть завершення ключових реформ, збереження стабільності, ефективна комунікація з європейськими інституціями, а також послідовна імплементація європейських цінностей у державну політику.

Важливою умовою сталого просування до членства є налагоджена інституційна взаємодія між Україною та структурами ЄС. Окрім політичного діалогу на рівні Європейської ради та Європейської комісії, активно діють спеціалізовані підкомітети та робочі групи в рамках Угоди про асоціацію. Завдяки їм реалізуються конкретні напрями співпраці: інтеграція до внутрішнього ринку ЄС, участь у програмі «Горизонт Європа», розвиток цифрового простору. В умовах війни така координація набуває особливого значення, оскільки дозволяє не лише модернізувати країну, але й адаптувати нові механізми підтримки, зокрема через Інструмент для відновлення України (Ukraine Facility). Євроінтеграція не обмежується лише політикою та економікою вона також охоплює сферу культури, освіти, науки. Вступ до Європейського простору вищої освіти (Bologna Process), участь у програмі Erasmus+, спільні дослідницькі проекти створюють інтелектуальний і культурний фундамент для майбутнього членства. Українські університети розширюють академічну мобільність, переходять на європейські стандарти оцінювання якості освіти, що сприяє взаємному визнанню дипломів. Одночасно розвивається співпраця у сфері культури, що зміцнює ідентичність України як частини європейського цивілізаційного простору (Ukraine, 2024).

Однак слід зважати і на потенційні ризики. Затягування процесу вступу може демотивувати суспільство, викликати розчарування у реформаторських зусиллях та посилити євроскептицизм. Аналогічні тенденції спостерігались у країнах Західних Балкан, де статус кандидатів зберігається протягом десятиліть без чітких перспектив. Щоб уникнути подібного сценарію, необхідно забезпечити прозору комунікацію між владою і громадянами, регулярно звітувати про результати реформ, формувати політичний консенсус навколо євроінтеграційного курсу. Спроможність демонструвати реальні зміни найважливіший аргумент на користь членства, і саме цей фактор визначатиме майбутнє України в Європі.

Таким чином, перехід від асоціації до повноправного членства є складним, багаторівневим процесом, що потребує як внутрішньої консолідації зусиль, так і стратегічного бачення на рівні Європейського Союзу. Перспектива членства України в ЄС це не лише політична мета, а й механізм модернізації

держави на основі європейських принципів верховенства права, поваги до прав людини та сталого розвитку.

Список використаних джерел

Andriunina, D. (2024). Building Europe: Poland's experience of joining the European Union and lessons for Ukraine. *EU Neighbours East*. Retrieved from https://euneighbourseast.eu/young-european-ambassadors/blog/building-europe-polands-experience-of-joining-the-european-union-and-lessons-for-ukraine/ lemonde.fr+7euneighbourseast.eu+7eurointegration.com.ua+7

Bruegel, D. et al. (2024). Ukraine's path to European Union membership and its long-term implications. *Bruegel.* Retrieved from https://www.bruegel.org/policy-brief/ukraines-path-european-union-membership-and-its-long-term-implications

European Commission Report 2024: Assessment of Ukraine's progress in preventing and combating corruption. (2024). *National Agency on Corruption Prevention of Ukraine.* Retrieved from https://nazk.gov.ua/en/en/european-commission-report-2024-assessment-of-ukraine-s-progress-in-preventing-and-combating-corruption/

Filippov, A. (2025). *Five Polish lessons for Ukraine on the path to EU membership*. *European Pravda*. Retrieved from https://www. eurointegration.com.ua/eng/news/2025/04/14/7209469/

Miklos, I. (2023). Lessons of European countries' reconstruction and EU integration for Ukraine. *VoxUkraine.* Retrieved from https://eu4ukraine.eu/en/media-en/publications-en/lessons-of-european-countries-reconstruction-en.html

Report on the implementation of the EU–Ukraine Association Agreement for 2023. (2024). *Cabinet of Ministers of Ukraine*. Retrieved from https://www.kmu.gov.ua/en/news/opublikovano-zvit-pro-vykonannia-uhody-pro-asotsiatsiiu-mizh-ukrainoiu-ta-ies-za-2023-rik

Ukraine's path towards EU accession. (2024). *European Commission*. Retrieved from https://commission.europa.eu/topics/eu-solidarity-ukraine/ukraines-path-towards-eu-accession_en?utm_source=chatgpt.com

Ukraine 2024 Report. (2024). *European Commission*. Retrieved from https://enlargement.ec.europa.eu/document/download/1924a044-b30f-48a2-99c1-50edeac14da1_en?filename=Ukraine+Report+2024.pdf

Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. (2014). Верховна Рада України. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text